

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๙/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๓

วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง ศาลจังหวัดนครราชสีมา ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางสุนันทา พยงค์รัตน์ ที่ ๑ นายชัยยา จงพราว ที่ ๒ นางสาวรมย์ชลิ พยงค์รัตน์ ที่ ๓ และนายวิมลเนตร กิ่งแก้ว ที่ ๔) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๗๒๐/๒๕๖๓ หมายเลขแดงที่ อ ๑๐๘๙/๒๕๖๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ปราบกฏข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่และเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของเรือประมง กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าของเรือประมงที่จดทะเบียนตามกฎหมายมีขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอส ออกไปทำการประมงพาณิชย์โดยไม่ติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลรักษาให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา รวมทั้งนำระบบติดตามเรือประมงที่ใช้ประจำเรือ ศิริพงษ์ ๒๕ ไปติดตั้งไว้ที่เรือลำอื่น เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘๑ (๑) และมาตรา ๑๕๑ วรรคสาม และจำเลยที่ ๒ ถึง จำเลยที่ ๔ กระทำความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ ตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘๑ (๑) มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๑๖๖

จำเลยทั้งสี่ให้การรับสารภาพ แต่ยื่นคำแถลงต่อศาลว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๑๖๖ ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษสำหรับความผิดตามคำฟ้อง ขัดต่อหลักความได้สัดส่วนและหลักนิติธรรม กล่าวคือ

โทษรุนแรงเกินไป จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐

ศาลจังหวัดนครราชสีมาจึงให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลจังหวัดนครราชสีมาคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความชั่วคราว เพื่อรอคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๒) และมาตรา ๕๐

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา ๕ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กร ของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา ๒๙ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่ทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการ หลบหนี

ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกัน จนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ เพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

การตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการ เลือกปฏิบัติหรือก้าวกายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

มาตรา ๒๑๒ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มีการวินิจฉัย

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม และมาตรา ๑๖๖ ซัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ หรือไม่

ความเห็น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เนื่องจากประเทศไทยมีความจำเป็นที่ต้องปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำและการทำการประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ตามที่ได้ให้สัตยาบันไว้ และปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศแจ้งเตือนอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อ การประมงและรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประมงในเรื่องระบบบริหารจัดการการทำการประมง จัดระบบติดตามตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังการทำการประมงในเขตน่านน้ำไทยและนอกน่านน้ำไทย และกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยกำหนดมาตรการควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบการประมง อันเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยในส่วนของบทกำหนดโทษได้แก้ไขปรับปรุงโทษทางอาญาให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดยิ่งขึ้น และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๓ ว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ ด้วยเหตุผลว่า พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ (๑) และมาตรา ๑๕๑ วรรคสี่ เป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยกำหนดให้เจ้าของเรือประมงที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยต้องติดตั้งระบบติดตามเรือประมงและดูแลให้ระบบดังกล่าวสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา เจ้าของเรือประมงผู้กระทำความผิดที่ใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องระวางโทษปรับสี่ล้านบาท เป็นมาตรการที่พิจารณาซึ่งน้ำหนักความร้ายแรงของการกระทำความผิดตามขนาดของเรือกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ และกำหนดโทษให้มีโทษปรับเพียงสถานเดียวเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตามนโยบายทางอาญาที่ประสงค์ลงโทษต่อทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดแทนโทษจำคุก การกำหนดโทษปรับและอัตราค่าปรับตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและป้องปรามการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการให้มีมาตรการ ติดตาม ตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังการทำ

การประมงเพื่อป้องกัน ระวัง และยับยั้งผู้กระทำผิด โดยพิจารณาจากความเสียหายที่มีต่อทรัพยากร สัตว์น้ำกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ เป็นการตัดแรงจูงใจที่จะกระทำผิดเพราะผู้กระทำ จะไม่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำ อัตราค่าปรับได้กำหนดสัดส่วนตามขนาดของเรือที่พิจารณาจาก ศักยภาพในการทำการประมง เนื่องจากเรือประมงที่ใช้ทำการประมงที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีศักยภาพ การทำการประมงทั้งในด้านขนาดเรือ ขนาดและเครื่องมือทำการประมง ขนาดเครื่องยนต์ และจำนวน แรงงานประมงในการจับสัตว์น้ำได้มากกว่าเรือประมงที่ใช้ทำการประมงที่มีขนาดเล็กลงมา ส่วนอัตรา ค่าปรับกำหนดให้ได้สัดส่วนตามขนาดของเรือที่ใช้ในการกระทำความผิด โดยการกำหนดให้ผู้กระทำ ความผิดซึ่งใช้เรือขนาดตั้งแต่หนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไปต้องระวางโทษปรับสี่ล้านบาทตามมาตรา ๑๕๑ วรรคสี่ นั้น แม้เป็นการกำหนดอัตราค่าปรับจำนวนสูงและมีลักษณะเป็นการกำหนดโทษปรับในอัตราเดียว โดยไม่มีกำหนดเพดานขั้นต่ำสูงก็ตาม แต่ก็เป็นไปตามหลักการกำหนดโทษหนักเบาตามขนาดของเรือ ที่สอดคล้องกับมูลค่าของสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำผิด อีกทั้งศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดโทษดังกล่าวได้ เมื่อมีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ตามความเหมาะสมแต่ละคดี การกำหนดโทษปรับตามอัตราดังกล่าวจึงได้สัดส่วนความร้ายแรงกับการกระทำความผิดและผลประโยชน์ ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ แม้จะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นการ จำกัดเสรีภาพเพื่อรักษาความมั่นคงทางทรัพยากรสัตว์น้ำอันเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นไปตามเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ วรรคสอง บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลโดยเฉพาะเสรีภาพในการประกอบอาชีพ จนเกินสมควรแก่เหตุ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งยังไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค ของบุคคล และไม่เป็นการกำหนดโทษที่จะลงแก่บุคคลหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา กระทำความผิด

ดังนั้น กรณีของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม ที่จำเลย ทั้งสี่โต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่มีหลักการกำหนดโทษหนักเบาตามขนาดของเรือที่สอดคล้อง กับมูลค่าของสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำผิด เช่นเดียวกับมาตรา ๑๕๑ วรรคสี่ ที่ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยไว้แล้วว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ ส่วนกรณีที่ได้แย้งว่ามาตรา ๑๕๑ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ บัญญัติรับรองความเสมอภาคของบุคคล การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ซึ่งหลักความเสมอภาคมีสาระสำคัญที่เป็นหลักการพื้นฐาน คือ การปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน ให้แตกต่างกันตามลักษณะอันเป็นสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ เมื่อการกำหนดโทษปรับและอัตราค่าปรับตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม เป็นการกำหนดโทษหนักเบาตามขนาดของเรือที่สอดคลองกับมูลค่าของสัตว์น้ำที่ได้จากการกระทำผิดและได้สัดส่วนความร้ายแรงกับการกระทำผิดและผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่จำเลยในคดีอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน อันไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ดังนั้น พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑ วรรคสาม จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

ส่วนประเด็นที่จำเลยตั้งข้อโต้แย้งว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ไม่ส่งเสริมให้มีการกระทำความผิด และป้องปรามการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการป้องกัน ระวัง และยับยั้งการทำการประมงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ซึ่งล้วนเป็นผู้มีส่วนที่ก่อให้เกิดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้จึงเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งเพื่อทำให้บุคคลใดที่จะให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้อื่นในการทำการประมงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต้องระวังเกรงกลัวและยับยั้งการสนับสนุนการกระทำความผิดนั้น เพราะเมื่อคำนวณผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำความผิดเช่นเดียวกับตัวการแล้ว ผลร้ายที่ได้จากการกระทำความผิดมีมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวหาใช่เป็นบทบัญญัติเด็ดขาด แต่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจยกเว้นให้แก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นคนประจำเรือได้ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าเป็นการกระทำไปตามคำสั่งของเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ อันเป็นการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับพฤติการณ์และลักษณะของผู้กระทำความผิด เนื่องจากคนประจำเรือมีหน้าที่เพียงประจำอยู่ที่เรือ ต่างจากผู้ควบคุมเรือที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและบังคับเรือประมงโดยต้องรับผิดชอบดูแลระบบติดตามเรือประมงให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาทั้งขณะที่ออกทำการประมงและขณะที่จอดเทียบท่า กรณีจึงเห็นได้ว่าโทษตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖๖ ถือว่าได้สัดส่วนตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดและผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ และแม้จะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นการจำกัด

เสรีภาพเพื่อรักษาความมั่นคงทางทรัพยากรสัตว์น้ำอันเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ
จึงเป็นไปตามเงื่อนไขรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ วรรคสอง ที่ให้กระทำได้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อ
หลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล โดยเฉพาะเสรีภาพในการ
ประกอบอาชีพจนเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นกฎหมายที่มีผล
ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการ
เจาะจง ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาคหรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และไม่เป็นการกำหนด
โทษที่จะลงแก่บุคคลหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลากระทำความผิด จึงไม่ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๕๑
วรรคสาม และมาตรา ๑๖๖ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง
และวรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๐

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ